

زنجیره اول: بیان اقسام انسانها در دنیا در مواجهه با معاد

تلاوت آیات درس

آیات ۱ تا ۱۰ سوره واقعه را قرائت کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ❶ لَيْسَ لَوْقَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ❷ حَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ❸ إِذَا رُجَّتِ

الْأَرْضُ رَجًا ❹ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ❺ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ❻ وَكُنْتُمْ

أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ❷ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ❸ وَأَصْحَابُ

الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ❹ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ❺

تبیین آیات

زنجیره اول این سوره، آیات اول تا دهم است که با بیان قطعی واقعه قیامت آغاز می شود و بی درنگ به دسته بندی نهایی انسان ها بر اساس عملکرد و ایمان آنان در دنیا و نوع مواجهه شان با حقیقت معاد می پردازد.

این دسته بندی، سرنوشت سه گروه را ترسیم می کند. گروه نخست، «اصحاب یمین» هستند؛ اینان اکثریت نیکوکاران را تشکیل می دهند؛ افرادی که اگرچه جایگاه رفیع پیشگامان را ندارند، اما دارای ایمان و عمل صالح هستند. مواجهه آنان با معاد، مبتنی بر پذیرش این حقیقت و عمل کردن به تکالیف اصلی است. زندگی آنان عمدتاً بر اساس فطرت پاک و اخلاقیات سامان یافته و در مسیر هدایت گام برمی دارند. سرنوشت این گروه، رستگاری و ورود به بهشتی پر نعمت است.

در مقابل این گروه، «اهل شقاوت» یا اصحاب الشمال قرار دارند که سرنوشتی کاملاً متضاد دارند. ویژگی اصلی این گروه در دنیا، انکار و تکذیب معاد و غرق شدن در زندگی مادی بود. آنان با غفلت از یاد خدا و روز حساب، تنها به دنبال لذت های زودگذر دنیوی بودند و آخرت را هیچ می پنداشتند. این نگرش و عملکرد، آنان را به سوی عذابی دردناک و جاودانه در جهنم سوق می دهد.

و گروه آخر نیز «پیشگامان» یا همان مقربان درگاه الهی که در ایمان و انجام کارهای نیک، از همه سبقت گرفتند. ایمان آنان به معاد، تنها یک باور زبانی نیست، بلکه یقینی ژرف است که در تمام لحظات زندگی شان جریان دارد و باعث می شود هدفمند و برای رسیدن به قرب پروردگار، پیشتاز میدان نیکی ها باشند. پاداش این گروه، قرار گرفتن در مقام «قرب» و بهشت ویژه است.

ترجمه واژگان مشکل

معنای واژگان زیر را بخوانید و به خاطر بسپارید.

لَوْعَتِهَا: در رخ دادن آن	وَقَعَتِ: رخ دهد	إِذَا: آنگاه که
الْجِبَالُ: کوه ها	خَافِضَةٌ: پست کننده	لَيْسَ: نیست
بُسَّتِ: متلاشی شوند	رُجَّتِ: جنبانیده شود	
مُنْبَتًّا: پراکنده	السَّابِقُونَ: پیشتازان، پیشگامان	هَبَاءٌ: غبار
المُشَمَّمَةِ: تیره بختان	المَيِّمَةِ: نیک بختان	

به کمک معنای واژگان بالا، آیات درس را ترجمه کنید.

لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾

فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾

تَفْهَمُ آيَاتِ دَرَسِ

۱. آیا امکان دارد که پس از مرگ و تبدیل شدنمان به خاک، دوباره زنده شویم؟

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ لَيْسَ لَوْقَعَتِهَا كَذِبَةٌ ۝ حَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۝

◀ قیامت که شروع شود (۱) دیگر کسی نمی تواند انکارش کند یا در وقوعش شک کند (۲) چون که عالم را زیرورو می کند! (۳)

۲. کی چنین واقعه ای رخ می دهد؟

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝ فَكَانَتْ هَبَاءً مُّنبَثًّا ۝

◀ همان وقت که زمین به شدت به لرزه درمی آید (۴) و کوه ها کاملاً متلاشی می شود. (۵) و به صورت گرد و غبار درمی آید. (۶)

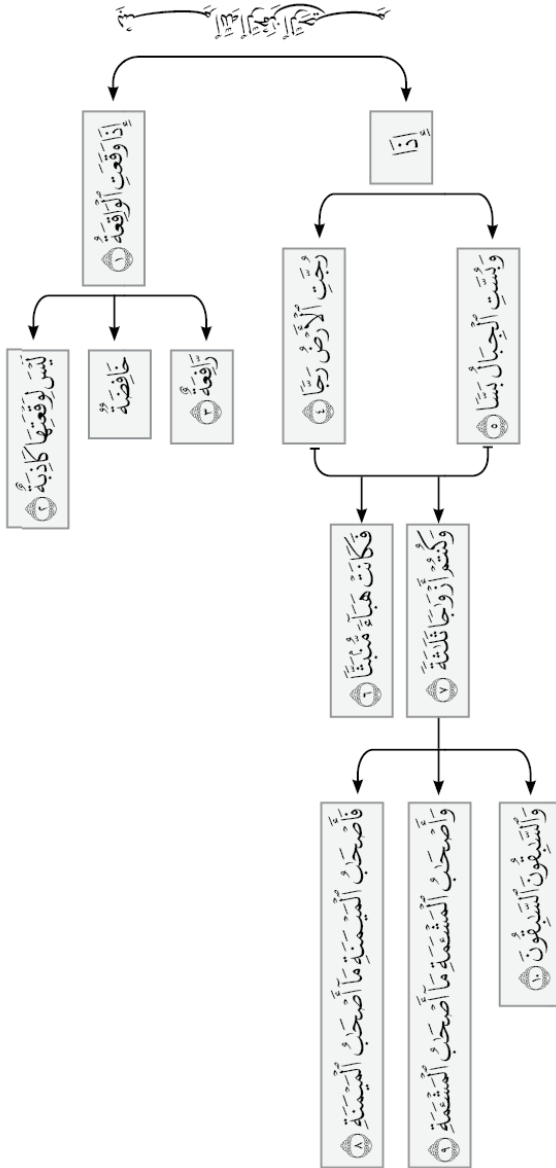
۳. حال ما مردم در آن روز، چگونه است؟

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝ وَأَصْحَابُ

الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝

◀ شما سه گروه می شوید (۷) گروهی اهل سعادت و خوشبختی، چه مردم خوشبختی! (۸) گروهی اهل شقاوت و بدبختی، چه مردم بدبختی! (۹) و گروهی پیشتانان پیشتان! (۱۰)

نمودار درختی آیات درس

تمرینات تقویتی محفوظات

تمرین اول: جاهای خالی را با مداد پر کنید و سپس به سوالات ارزیابی پاسخ دهید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا ۱ ٱلْوَاقِعَةُ ۲ لَيْسَ ۳ إِذَا رُجَّتِ ۴

ٱلْأَرْضُ ۵ وَبُسَّتِ ۶ وَكُنْتُمْ ۷

فَأَصْحَابُ ۸ ٱلْمَيْمَنَةِ ۹ وَأَصْحَابُ ۱۰

ٱلْمَشْأَمَةِ ۱۱

هر آیه معادل یک امتیاز است.

	تعداد پاسخ صحیح
	تعداد پاسخ غلط
	جمع امتیاز

تمرین دوم: ستون‌های مرتبط را به هم وصل کن.

ستون ۲	ستون ۱
☐ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ	آیه ۲ سوره واقعه
☐ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كاذِبَةٌ	آیه ۴ سوره واقعه
☐ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كاذِبَةٌ	آیه ۱ سوره واقعه
☐ إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ	آیه ۳ سوره واقعه
☐ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ	آیه ۶ سوره واقعه
☐ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ	آیه ۹ سوره واقعه
☐ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبِتًا	آیه ۱۰ سوره واقعه

تمرین سوم: ستون‌های مرتبط را به هم وصل کن.

ستون ۲	ستون ۱
الْمِيمَنَةِ	وُبُسَّتِ
بَسًّا	فَكَانَتْ
رَجًّا	إِذَا
ثَلَاثَةً	خَافِضَةٌ
مُنْبِتًا	وَالسَّابِقُونَ
السَّابِقُونَ	فَأَصْحَابُ
رَافِعَةٌ	وَكُنْتُمْ

تمرین چهارم: آیه قبل و بعد را کامل کنید.

آیه قبل	آیه	آیه بعد
	خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ	
	وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً	
	فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ...	
	وَوُيُتُّ الْجِبَالُ بَسًّا	
	لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَأَذِيبَةٍ	

تمرین پنجم: آیات زیر را مرتب کنید.

أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا الْمَيْمَنَةُ فَاصْحَابُ

كَأَذِيبٍ رَّافِعَةٌ لَوْعَتِهَا لَيْسَ خَافِضَةٌ

فَكَانَتْ مُبْتَلَاً بَسًّا هَبَاءً وَوُيُتُّ الْجِبَالُ

تمرین ششم: کدام گزینه صحیح است؟

۱. عبارت پایانی آیه «وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ...» کدام است؟

- (۱) أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (۲) مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ
(۳) وَمَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (۴) هیچکدام

۲. در آیه «فَأَصْحَابُ...» کدام کلمه وجود ندارد؟

- (۱) الْمَيْمَنَةِ (۲) أَصْحَابُ
(۳) مَا (۴) الْمَشْأَمَةِ

۳. آیه بعد از «فَكَانَتْ...» با کدام عبارت تمام می شود؟

- (۱) هَبَاءٌ مُّبِينًا (۲) الْجِبَالُ بَسًّا
(۳) أَرْوَاجًا ثَلَاثَةً (۴) مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ

۴. آیه ای که عبارت «رَافِعَةٌ...» در آن قرار دارد، با کدام کلمه آغاز می شود؟

- (۱) خَافِضَةٌ (۲) كَاذِبَةٌ
(۳) الْوَاقِعَةُ (۴) رَافِعَةٌ

۵. کلمه «بَسًّا» پایان کدام آیه است؟

- (۱) خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ (۲) إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ
(۳) وَبَسَّتِ الْجِبَالُ (۴) فَكَانَتْ هَبَاءً

۶. ترجمه صحیح عبارت «فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبِتًا» کدام گزینه است؟

- ۱) تبدیل به غبار پراکنده می شود
- ۲) و به صورت غبارهایی پراکنده درمی آید
- ۳) و به صورت غبار پراکنده درمی آیند
- ۴) و به صورت غبار پراکنده درمی آید

۷. آیه قبل از «وَكُنْتُمْ...» با چه کلمه ای تمام می شود؟

- ۱) ثَلَاثَةً
- ۲) مُنْبِتًا
- ۳) بَسًّا
- ۴) الْمَيْمَنَةِ

۸. در آیه «وَأَصْحَابُ...» کدام عبارت آمده است؟

- ۱) مَا أَصْحَابِ الْمَيْمَنَةِ
- ۲) السَّابِقُونَ السَّابِقُونَ
- ۳) مَا أَصْحَابِ الْمَشْأَمَةِ
- ۴) لَوْفَعَتِهَا كَاذِبَةٌ

۹. کلمه «إِذَا» آغاز کدام آیه است؟

- ۱) وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ
- ۲) لَوْفَعَتِهَا كَاذِبَةٌ
- ۳) بُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا
- ۴) گزینه الف و ج

